

vavit, ac prædictis vineam locavit pro tempore solutioni pretii statuto; Ideoque cum penes eum esset verè possesso, ipse principaliter dicitur fuisse spoliatus, ac proinde reintegrari debet ad l. 3. §. quod si servus l. si colonus, & l. seqq. §. si conditio ff. de acquir. poss. & l. fin. ff. de vi, & vi armat. Soc. cons. 49, n. 3, vers. ex quibus omnibus lib. 3. Gabr. Comm. concl. lib. 5. de restitu. spoliat. concl. 5, n. 2, vers. Decimo quarto amplia. Menoch. de recuper. remed. 1, num. 62, versic. quero quarto, & seq. ac remed. 15, num. 49, vers. quero 8, & seq.

Jus autem RR. Monialium non est clarum, sed controversum, & quoad prætentam caducitatem ex hac tenus deductus elisum, cum tamen ad hunc effectum impediendi reintegrationem & iustè spoliati necessarium esset, quod de eo evidenter constaret per confessionem partis, vel rem judicatam, aut aliam æquè indubitatam probationem, alias enim dici non potest constare de jure, vel non jure alterius partis, quan- diù contrarium probari valet, Gabr. consil. 51, nu. 17, vers. quia hæc exceptio & seq. lib. 1. Rot. penes Aegid. decis. 103. Non videtur constare, Ver. decis. 175, nu. 4, vers. & quia constat notoriè part. 3. & Coccin. decis. 389. sub n. 1, versic. & in omnem eventum, ac in recent. d. decis. 409, n. 5, vers. Tertiò opponebatur, & decis. 537, sub n. 5, vers. Sicuti licet dicatur part. 1. & decis. 229, n. 4, vers. & properea, ac decis. 741, num. 5, versic. & propterea non dicitur part. 2, & fuit etiam confideratum in dict. Regien. bonor. 20, Decembr. 1613, coram Seleucien. in §. nec relevat exceptio, & alii relatis probat Modern. Rom. dict. discept. 734, à n. 13, vers. non obstat prætena retentio, & plurib. seqq. Neque objectus temporis & cursus legitimam præscriptionem non attingens illi potest prejudicare, ut fuit responsum in d. decis. 409, n. 8, vers. non obstat taciturnitas, part. 1, recent. & in aliis, &c.

Et ita fuit conclusum utraque parte informante, &c.

DECISIO XXXII. Vide infra fol. 71.

DECISIO XXXIII.

R. P. D. VERO SPIO.

Romana fideicommissi de Cartulis.

Mercurii 20. Novembris 1647.

S U M M A R I U M.

- 1 Bona fideicommissi pro ære alieno fideicommittentis alienanum.
- 2 Alienabilis semel effecta res fideicommissi semper talis remaneat; & n. 3, & 13.
- 4 Auth. præterea C. undé vir, & ux. quartum conjugi egoно tribuit.
- 5 Legatum imputatur in quartam uxori debitam Dotis, maritando, est conditionale, n. 14. Et ideo non transmittitur, n. 15.
- 6 Alienans contra prohibitionem Testatoris, cadit à jure suo.
- 7 Transactio per institutum bona fide facta, per substitutum est observanda. Sine notitia contentorum in testamento non valet, n. 9. Declara ut n. 11. Cum judicis decreto presumitur valida, n. 10.
- 8 Alienare, & alienanti consentire paria sunt.
- 12 Alienata contra prohibitionem Testatoris statim revocantur. Amplia ut n. 25. & 26.

Decisions

- 16 Conditio nuptiarum rejicitur à legato dotis, quando succedit loco legitime.
- 17 Dos succedit loco legitime, quando jure institutionis relinquitur. Declara ut n. 20. Reservata à statuto in casum nuptiarum non succedit loco legitime, n. 18. Maxime si interim alimenta decernit, n. 19.
- 21 Statutum loquens ab intestato non habet locum ubi adegit testamentum. Declara ut n. 23. Sed contra, n. 22.
- 24 Fideicommissum, si sine filiis, non dicitur purificatum, quoadusque spes filiorum subest.

Alexander de Cartulis, legatis in testamento scutis mille Sebastianæ uxori, ac dote Dorotheæ filiæ innuptæ si nuberet perpetuum agnatum fideicommissum instituit, ad favorem Nicolai filii, ejusque descendantium, quibus sine filiis decedentibus proprias filias, Camillam videlicet, Dorotheam, ac Catharinam, ac descendentes ex eis substituit in stirpes; postmodum verò per caput separatum prædictis omnibus substituti, ac institutis interdixit quamcumque alienationem, etiam large sumpto vocabulo, poena privationis adjecta ipso jure, ac de facto per alienantem incurnda.

Ex hoc fideicommisso prius agnito, Nicolaus institutus propriam legitimam separari obtinuit, ac deinde domum pariter fideicommisso suppositam liberè propriæ matri consignavit, pro legato eidem à Testatore relicto, adhuc jurato Camilla substituta consensu prævio judicis decreto, auctoritate Curatoris ab eadem præstito. Alteram quoque domum, ut dotalem Dorotheæ sororis vendidit Ambrosino, postquam ab eadem Dorothea hæreditario jure transmissa fuerat ad matrem auctricem Nicolai.

His alienationibus peractis, cùm Camilla Nicolai soror, ac eidem hæres substituta, ab utriusque domus immisionem egisset coram me, eam hodie DD. ex hac ratione potissimum denegarunt super domo titulo transactionis, alienata in Sebastianam matrem, quod illa distracta fuit ex causa necessaria solvendi legatum Testatoris, & nec ideo comprehensa sub poena caducitatis contra alienantem imposta, juxta notata communiter per DD. in l. filiusam. §. Divi 2. ff. de legat. 1. & ibi Jafon in 2. lec. n. 22. Rip. n. 24. & in l. peto 71, §. Prædiu. ff. de leg. 2. Peregr. de fideicommiss. art. 39, n. 18. Intrigl. de substit. cent. 3. q. 73, n. 417. Surd. decis. 62. num. 21. Rota in Romana fideicommiss. de Alberinis 8. Aprilis 1647, in §. alteram verò caducitatem coram R. P. D. meo Ottobono, & deinde uti semel effecta alienabilis & in Ambrosinum, quamvis extraneum distrahi potuit impunè juxta text. in l. cum Pater §. quindecim. ff. de legat. 3. Fontanell. de pac. nupt. clausul. §. gloss. 1. part. 2, n. 49, & 50, cùm sub propria alienationis specie non comprehendatur, sed precedens executio & reputetur, ut ad 3 vertit idem Fontanell. eodem num. 50. Rosenthal. de feud. cap. 4. concl. 21. num. 1. Surd. consil. 105, num. 12, & decis. 9, nu. 10. Rota in Romana successionis 14. Junii 1630. coram bona memoria Merlino.

Neque ejus alienationis necessitas excluditur ex intentato prius per Sebastianam remedio, * auth. Præterea Cod. unde vir & uxor. in bonis 4 viri præmortui dodrantem attributum uxori, & ex reportata in eam causam assignatione dominus controversæ in solo usufructu; qua de causa à petitione legati in testamento excludebatur, nec

Ad materiam de Alim. Decis. XXXIII.

61

nec ideo ejusdem domus proprietatem consequi poterat.

Quia præterquam eadem Sebastianæ petitione dodrantis ac sententia, in ejus executionem reportata, renunciaverat ex ipsius authenticâ dispositione, neque à consecutione dodrantis excludebatur propter legatum, * in quartam tamen imputandum, ut ibidem fancitur in fine, & in §. quoniam verò, versic. si tamen legato, auth. de exhiben. Reis, Rota in Romana successionis quartæ 22. Maii 1609. coram Manzanedo post Pacif. decis. 174, n. 25.

Neque urget replicatio, quod legatum post obitum Sebastianæ pro rata scut. 500. ad fideicommissum reverti debuerat ex ipsa lege Testamenti; * cuius idcirco proprietas citra pœna incursum distrahi non potuit, nec libere Sebastianæ matri per transactionem assignari, ut notant DD. l. filiusam. §. Divus, ff. de leg. 1. Fusar. de subſtit. q. 718, n. 1.

Cum enim facta fuisset assignatio per Nicolaum, ex titulo transactionis initæ cum matre, pro extinguendis litibus, occasione Testamenti, contra se tum civiliter, tum criminaliter excitatis * talis propterea transactio, bonâ fide peracta nec impugnari, nec retractari potest à Camilla substituta, ut notant Doctores communiter, in l. cum hæreditas, ff. ad Trebell. Peregr. de fideicommiss. art. 52, num. 88. Fusar. de subſtit. quest. 562, num. 2, & 708, nu. 10, & 12. Rota in Romana censu 16. Februario 1645, in §. nec dici potest cum seq. & 18 Maii sequenti anni in §. ult. coram R. P. D. meo Melito, dum ipsa maximè pro suo quocumque jure, & interesse sub sacramento, ac præviis solemnitatibus, statutaris eidem alienationi consensit, cùm talis consensus eodem pacto illam excludat, * ac distractio præjudicium intulit Nicolao, juxta text. in l. quoties ab omnibus, C. de fideicommiss. & notant ibi DD. communiter, gloss. in l. quoniam C. de hæreticis in verbo introducere, Bart. in l. si fundum per fideicommissum, ff. de leg. 1, num. 1, & 3. Castren. in auth. resque num. 2. Jafon. n. 2, in 9, liquit. C. communia de leg. Peregr. de fideicommiss. a. 40, n. 67, & 82. Fusar. de subſtit. q. 318, n. 117.

Neque suffragari poterit Camilla, ad evitan- nam pœnam caducitatis, vel defectus proximiorum, pro validitate contractus à statuto requisitus, ac inde deductus, quod ejusdem maritus non interfuit, vel ignorantia Juris * sibi competentis, nullitatem actus inducens, ex dispositione text. in l. de his, ff. de transact.

Prima enim nullitas removetur ex assertione jurata, quod nulli transfigentium consanguinei, in Urbe tunc existent, quæ Judicis decreto fulcita, * transtulit onus probandi contrarium in Camillam impugnantem transactionem, ut tradit Curtius in l. 1, nu. 22. Cod. unde vir & uxor. Tiraq. ad l. conubiles gloss. 8, nu. 51, circa med. & reſpondit Rota, coram Greg. decis. 406, nu. 6, & in decis. 103, num. 6, part. 3, recent. & in Romana fideiūssione 2. Junii 1614, coram bon. mem. Pi-rouano, & in Senogallien. Prædiu. 5. Junii 1617, coram Andrea.

Altera quoque nullitas excluditur ex habita relatione dispositionis testamentariae in instru- mento transactionis, ac præstito per Camillam, jurato consensu, pro suo quocumque jure, cum renunciatione omni legum auxilio, * ex quibus dispositioni ejusdem legis satisfactum esse censeatur, ac scientia juris renunciari arguitur, quæ sat- est, ut saltem intellectualiter, ac per oculos men-

tis innotescat, ut latè probat Peregr. de fideicommiss. art. 52, num. 49. Fusar. de subſtit. q. 594, n. 16. & respondit Rota in Bononien. fideicommiss. de Vizanis 15 Junii 1643, & 15. Junii sequentis anni coram R. P. D. meo Bichio.

Super altera verò domo per Nicolaum distra- cta sine causa Camillæ nunc solum superstite, + ac in eum calum substitutæ immisionem Domini decreverunt, ita ut eandem vindicare possit, non expectata morte alienantis, juxta dispositio- nem text. in l. filiusam. §. cum pater, ff. de legat. 1, & l. unum ex familia §. sed si uno, ff. de legat. 2, & ex his aliisque Juribus firmat Peregr. de fideicommiss. art. 14, n. 8. Fusar. de subſtit. quest. 554, nu. 6. Rota decis. 22, n. 2, & 3, part. 1, divers. & 231, n. 4, part. 1, recent. & in Romana vineæ 29. Maii 1634. coram R. P. D. meo Ghislerio.

Neque pro justa alienandi causa deservit, quod domus assignata fuerat Dorotheæ filiæ Testatoris pro sua dote legata in Testamento, + postmo 13 verò mediante personam in Nicolaum ejusdem hæredem transferit, à quo idcirco im- punè in Ambrosinum distrahi potuit, ut notant Doctores communiter in cap. 2, post gloss. de feud. & latè persequitur Fusar. de subſtit. quest. 721, num. 1.

Quia dos legata fuerat Dorotheæ sub gerun- dio, maritando, nuptiarum conditionem impor- tante, + ut probat text. l. si tu ex parte, ff. de 14 oq. hæred. in fine ubi Bart. n. 1. Angel. n. Bald. in consil. 267, n. 4, lib. 5. Castren. consil. 463, n. 2, lib. 2. Dec. consil. 433, n. 6, & alii plures relati- ti per Menoch. de præsumpt. lib. 4. pref. 146, nu. 2, & 3, adeoque transmitti + non potuit ad suos 15 hæredes, dum pendente nuptiarum conditione, decessit, l. sed & si plures, ff. de vulg. & pupil. l. penult. C. de impub. & alii subſtit. l. quoniam in prioribus C. de inoff. testam. notat Bart. in l. Titio centum §. Titio gener. num. 2. in fine, ff. de cond. & demonstr. Caſtr. num. 7. Bal. in ante dict. consil. 267, n. 3. Bald. novell. de date 6. part. privil. 76, n. 2. Menoch. eadem præsumpt. 146, n. 46.

Et licet hæc nuptiarum conditio rejiciatur à doris legato, quoties dos ipsa succedit loco legitime, statim tunc post Testatoris obitum per- solvenda juxta notata per DD. in l. ultima, §. filiæ ff. de leg. 2. ibique pet Bart. & Caſtr. num. 1. Bal. in l. quoniam novella C. de inoff. Testam. n. 8. Salicet. num. 3. Merlin. de legit. lib. 3, quest. 8, num. 41. Rota coram Buratt. decis. 215, nu. 10, successivè verò videatur hoc casu, quo testator institutionis jure + Dorotheæ filiæ eadem legavit 17 sub expressa prohibitione, ut nil aliud præten- dere posset, juxta conf. Honde. 53, nu. 12. lib. 2. Menoch. 251. n. 40, lib. 3, & in tract. de præsumpt. lib. 4. præsum. 146, n. 45. Card. Mantic. de conject. ult. volunt. lib. 11. tit. 23, n. 21, & 22. Moder. Mantic. contr. for. contr. 72, n. 25, & 29. Rota coram Seraph. decis. 959. n. 3.

Hanc tamen domet, sub nuptiarum condi- tione legatarum legitimæ naturam non assumere, Domini censuerunt: Quia sub eadem condi- tione ab Urbis statuto reservata censetur*, nec tam sucedit loco legitimæ, ut respondit Rota decis. 538. nu. 1, & 6, & 540. part. 1, divers. & in Romana successionis 15. Novembris 1630, coram Eminent. Card. Veroſp. impressa p. 1. recent. decis. 405, & in Tiburtina hæreditatis 13. Febr. 1634. coram eadem, in §. Et licet eisdem filiabus, cujus dispositioni statuti Testatorem se confirmare voluisse præsumit, postquam alimenta Dorotheæ filiæ reservavit, * antequam nuberet, prout 19.

Decisions ad Tract. de Alim.

in terminis datis delatae; per statutum, cum reservatione alimentorum, ante nuptias, quod tunc illa legitimae loco non succedit, notat Salyct. in l. Janeimus n. 5. Cod. de nupt. Decian. consil. 86, n. 9, lib. 5. Abb. consil. 92, n. 3, lib. 2. Card. Mant. de coniect. lib. 11, tit. 23, num. 37. Albert. Brun. in tract. quod stantibus masculis, art. 11, n. 29. Albert. de Rosat. in 2. part. stat. quest. 104, n. 17. contrarium firmantes in dote simpliciter reservata absque alimento, tum quia nec ipsam instituit in quota, + nec sub expresso jure legitimae, eandem dotem legavit, prout ex his alterum fore necessarium, ut dos licet institutionis sit. relecta succedit loco legitimae, notat Handed. consil. 53, n. 25, lib. 2. Cæphal. consil. 145, n. 23. Gabr. consil. 140, n. 8. & 9. Rota coram Greg. decis. 565. n. 9, & in Romana datis 9. Decembri 1643, coram R. P. D. Carillo, & in Romana hæreditatis de Fabius 19. Junii ejusdem anni, in §. secundus est coram R. P. D. meo Bichio.

Neque urget, quod Alexander Pater Dorothæa condito testamento decellerit, cuius idcirco voluntas elici non possit, ex dispositione + statuti Urbis, solum ab intestato procedentis, non autem condito testamento, ut notat Angel. in l. filiae dotem C. de collat. Soccin. sen. consil. 150, n. 32, lib. 1. Bald. in l. quicunque nu. 13, de servis fugit. Rota coram Caval. decis. 256, n. 7.

Contrarium enim sententiam frequentiori DD. calculo vtero, ac magis communem 21 co voluntas elici non possit, ex dispositione + statuti Urbis, solum ab intestato procedentis, non autem condito testamento, ut notat Angel. in l. filiae dotem C. de collat. Soccin. sen. consil. 150, n. 32, lib. 1. Bald. in l. quicunque nu. 13, de servis fugit. Rota coram Caval. decis. 256, n. 7. Contrarium enim sententiam frequentiori DD. calculo vtero, ac magis communem 22 + in terminis hujus stat. Urbis alesiter Maresc. var. lib. 2. cap. 81. n. 3. & amplexa fuit Rota coram Seraph. decis. 885, n. 1, & in Romana supplementa legitima 8. Maii 1593. & 8. Februarii 1595, coram Card. Arigonio inter impressas, post tract. Merlin. de legitima decis. 36, & 72, utrobique n. 1, & in Romana census de Mutis 24, Maii 1629, coram bon. mem. Coccino, & in adducta Tiburtina hæreditatis 13. Februarii 1634, coram Eminentiss. D. Card. Vero spio in §. neque obstat eis; Autoritate vero in contrarium superius adducta procedere possent, si juxta voluntatem patris petat admitti filia per statut. exclusa, secus vero dum contra ejus voluntatem ad ejusdem hæreditatem aspirat, ut notant Doctores in l. ultima Cod. de pacl. ibique Bart. numero 3, Jason. num. 20. Bald. in l. quicunque nu. 13, Cod. de servis fugit. Tiraquell. in l. si unquam, in verbo suscepit liberos n. 138, C. de revoc. donat. Rot. decis. 449, num. 2, part. 4, diu. & coram Gregor. decis. 358, n. 4.

Non obstat, quod in fideicommisso controverso, filii Nicolai fuerint eidem immediate substituti, quorum idcirco spes dum adhuc existit, 24 purificationem fideicommissi * favore Camillæ, deinde substituta excludit, ut respondit Rota in decisione 593, num. 1, part. 2. recent. quo proinde admitti non potest ad recuperanda alienata donec conditio filiorum Nicolai deficiat, ut firmitat eadem decis. 593. cod. n. 1.

Duplex enim fuerat à Testatore fideicommissum institutum, alterum in casum mortis, alterum vero per caput separatum, in casum alienationis; Unde licet ex primo fideicommisso admitti non possit Camilla, non purificata adhuc conditione defectus filiorum Nicolai, poterit tamen eadem conditione pendente, ex altero fideicommisso alienata revocare, * ut in terminis fideicommissi sub conditione, prohibitione alienationis concepi, quod extantes de tempore purificatae conditionis admittantur, non exceptata cæterorum filiorum nativitate, probat text.

in l. intervenit, ff. de leg. præstan. Crot. in l. filius fam. §. Divi num. 164, ff. de leg. 1. Menoch. consil. 413, num. 33, & 1118, num. 13. Panciro. consil. 137, num. 14, versic. his tamen non obstant. Castr. consil. 16. nu. 5. lib. 2. & alii plures relati per Fusar. de subdit. quest. 318, n. 123. Rot. decis. 38, num. 1, part. 1, divers. Attenta præsertim voluntate fideicommittentis, elicita ex pluribus conjecturis ponderatis ab informantibus, ac inde præcipue refultante, * quod ipso facto, ac 26 iure alienantem à sua voluit hereditate privatum, ut ponderavit Menoch. consil. 413, num. 33, §. 8, in specie nostri casus sequendo doctrinam, Castr. in consil. 16, nu. 5, lib. 2. Natt. consil. 675, nu. 1. cum seqq. Quæ sanè contraria voluntas testatoris deferendi, ipso Jure observantibus alienata non militabat in casu decisionis, superius, in contrarium deducta, ut patet num. 2. ponderantis vocationem in casu alienationis, verbis Testamenti, fuisse conformem, ex quo vocati fuerant in casum alienationis, ordine prædicto, antea in casum mortis expresso.

Et ita utraque parte informante decisum.

DECISIO XXXIV.

R. P. D. BICHIO.

Romana Censu.

Lunæ 16. Decembri 1647.

SUMMARIUM.

- 1 Indemnitatis promissio includit relevationem ab omni domino.
- 2 Damna, & interesse tenetur solvere, qui promissionem facti non implet.
- 3 Solatio census trium annorum præcedentes probat solutiones. Quoties habet causam expressam, ad aliam non refertur, n. 5. Facta præsumitur pro partita, cui fuit contra posita, num. 8.
- 4 Dictio, prout, stat respectivè.
- 5 Debitor liberatur per tertium, creditori præmittentem, & n. 13.
- 6 Accollatio inter accollantem, & accollatarium habet vim solutionis.
- 7 Datio in solutum primævam obligationem extinguuit.
- 8 Censu extincto, fructus sine usura non percipiuntur.
- 9 Stipulatio Notarii irrevocabilis, etiam antequam pars acceptet.
- 10 Diversitas cause personarum, summae, & temporis demonstrat diversitatem debiti.
- 11 Error ab allegato concludenter probari debet.
- 12 Calculo se subscribens, illum impugnare nequit.
- 13 Actione, & passio in eodem subiecto dari non potest.

Teneri Corsios ad solutionem scut. 1000 cum fructibus census recursus, & non solutis usque ad annum 1623, ab inde vero citra juxta liquidationem faciendam Rota censuit; siquidem illi de anno 1606, in satisfactionem similis summae quam tunc ex causa sublocationis terrarum, ac silvarum existentium in Castro Cisternæ debebat Bernardino Maffeo, accollarunt se in pro rata scut. 1000. censum scut. 3000. ab eodem Bernardino debitum Julij Balleonæ eumque infra sex annos

annos extinguere ac Bernardinum indemnum penitus tam pro forte quam pro fructibus facere promiserunt; unde cum nusquam censum extinxerint, ejusque fructus solverint Balleonæ creditrici: imo utrumque ex propriis pecuniis adimplerit Maffeo, commissa fuit contra ipsos stipulatio pro dict. forte & fructibus à Maffeo solutis, quia promissio * indemnitatis includit relevationem ab omni domino, sive fructuum Bart. in l. quæro in princ. n. 1. ff. locat. Salyc. in l. 2, n. 3. Cod. sent. quæ sine cert. quant. Surd. consil. 150, n. 3. Rot. in terminis censu. 373, n. 2, p. 1, rec. 2

eademque relevatio venit ex natura promissionis facti, * cuius loco succedunt damna, & interesse, ut tradunt communiter Doctores in l. stipulationes non dividuntur ff. verb. oblig. Hond. consil. 39, n. 3, & 4, lib. 2. Surd. consil. 330, n. 5, & in his terminis Caval. decis. 210, n. 1, & 2. Buratt. decis. 913, n. 1. Rot. in Bononiam Nullitatis Concordia 13. Junii 1646, & 11. Martii anni currentis coram R. P. D. meo Cerro.

Quod vero Maffeo de proprio extinxerit censu, & fructus solverit, appareat ex publico instrumento anni 1623, ibi, volens prædictus Bernardinus de dictis scutis 3000, & fructibus recursis, & non solutis satisfacere &c. Sun. Corsi n. 3, nec non ex calcu datio in Sum. ibidem n. 5, in quo Corsii constituant se debitores Maffei in scutis 225, pro fructibus census trium annorum, usque ad ann. 1624.

neque enim se debitores constituerint, nisi Maffeo solvisset de proprio; & hæc soluto fructuum trium annorum, * probat etiam de præterito fructus fuisse à Maffeo solutos, ad text. in l. quicunque Cod. apoc. publ. lib. 10. Alex. in l. qui aliena n. 17. ff. acq. hared. Aym. consil. 313, n. 3. Ceph. consil. 96, n. 20. Cancer. var. resol. tom. 1, c. 14, n. 71, & seqq. Neque Corsii supradictæ eorum promissioni satisfactio dici possunt, ex quo de anno 1613. Maffeo dederint in solutum animalia bubalina pro pretio scut. 5920, quia dato hujusmodi non cessit in causam hujus census, sed aliarum partitarum tunc à Corsiis debitaram, cum in verbis sit restricta ad credita Maffei descripta in libris existentibus penes Joan. Baptista de Bardis ejusdem Maffei institutum, ibi, quam summam &c. promisit ex computare, & facere bonam cum creditis quæ prædictis Illust. D. Bernardinus habet contra ipsos Alexandrum, & Paulum venditores per diversas occasiones, prout in libris penes ipsum Joan. Baptista existentes ad quos &c. ponderando distinctionem prout, + quæ stat restrictivè quando refertur aliquid quod sit de præterito ac de illo constet l. edita ibi prout editi perpetui monet authoritas C. eden. Alex. consil. 46, n. 9, lib. 1. Ruin. consil. 50, n. 6, lib. 2. Surd. consil. 330, n. 16. quoties enim solutio + habet causam expressam, ad aliam referri non potest l. 1, ff. solut. Roman. consil. 96, sub n. 2. Aym. consil. 158, n. 16. Decian. consil. 60, n. 20, lib. 2. Muta. decis. 42, n. 6.

Inter credita autem descripta in dict. libris nullatenus legitur partita scut. 1000. pro qua Corsii accollaverant, ut supra censum, de quo agitur; imo nec poterat describi, quia creditum hoc partes inter se habebant pro extinto longe ante mediante dict. accollatione census, ac si in pecunia numerata solutio facta fuisset, ut appareat ex parcella libri à Corsiis producta in qua dicitur Corsios dict. crediti scut. 1000. solvisse de ann. 1606. ibi e più M. Marco, e M. Alessandro hanno pagato scudi 1000, per altri tanti si sono adossati un Censo di scudi 1000. in Roma come per gl' atti del Grillo Notaro Capitolino sotto lib. 23. Genaro 1606, Sum. Maffei num. 4. Nec obstat quod per dictam

Decisions ad Tract. de Alim.

accollationem Maffeus non fuerit liberatus à debito censu erga Balleonam, ideoque illum ipse met redemerit de anno 1623, quia non dixi accollatione fuisse extinctum censum, vel Maffeu ab ejus obligatione erga Balleonam liberatum, sed quod accollatio extinxit creditum scut. 1000. pro quo Corsi censum in se assumperunt, adeo quod idem creditum sic semel extinctum, & in aliam causam transfusum non vigebat de tempore dationis in solutum bubalorum, sufficuit illud à partibus * habitum fuisse pro extinto; quamvis non omnia requisita delegationis intervenirent Aret. consil. 5, n. 1. Dec. consil. 107, n. 1. Afflict. decis. 353, n. 5. nam stant simul quod vigeat debitum accollatum respectu principalis creditoris, & nihilominus inter accollantem, & accollatarium * exspiraverit obligatio ob quam facta fuit accollatio cum haec quoad ipsos habeat vim solutionis Grat. discept. 326, n. 16. Mastrill. decis. 377, n. 7, add. ad Greg. XV. decision. 386. litt. A. Rot. inter impress. apud Cinc. de censibus, decision. 547, n. 2. decision. 559, n. 26.

Et clarus dationem in solutum non cessisse in causam hujus crediti convincitur; tum quia in calculo subscripto, & approbat à Corsiis, premium bubalorum contrapotitum * fuit aliis debitis Corsiorum in quorum propterea extinctionem referendum est, Greg. XV. decisio. 366, sub n. 3, & seqq. Caval. decision. 165, n. 2. Rot. inter recent. decis. 520, versic. quæ omnes p. 2. recent. tum etiam quia dato in solutum emanavit de anno 1613, ac in di. libris & calculo exinde composito ponuntur in debitum Corsiorum fructus census usque & per totum mensem Januarii anni 1614. quorū sanè Corsii alioquin debitores non fuissent, quia sicuti per dationem in solutum * extinta fuisset obligatio scut. 1000. in quorū computum censu accollaverant Bald. in l. fin. circa fin. Cod. ad l. falc. Pacif. de Salvian. inspec. 3. c. 2. n. 370. Cinc. de censib. q. 108, sub n. 13. Seraph. decis. 1333, n. 2, ita cessasset obligatio in futurū * cum absque labore usuræ amplius deberi non posset Rot. decis. 339, n. 1. decis. 540, n. 1. Inter impress. apud Cinc. de censib. decision. 651, n. 1. coram bon. me. Card. Caval. Atque hinc nil refert, quod in dict. calculo ponatur partita scut. 1857. & alia scut. 153, proveniens ex antecedentibus solidationibus, quia in dict. partitis includi eā scut. 1000. de qua agitur, probandum ex adverso esset, manifestè contrarium demonstratur ex quo eadem scut. 1000. fuerunt alias excomputata in dictibus recursis mediante instrumento accollationis census de anno 1606, & Corsi recognoverunt se debitos fructuum census etiam postea recursorum.

Accedit maxima inverisimilitudo, quod Corsii post accollationem censu voluerint illius sortem principalem solvere ipsi Maffeo, cum per talen solutionem non remansissent liberati ab obligatione, ad favorem Julie Balleonæ creditricis censu, contracta mediante stipulatione Notarii * in instrumento accollationis apposita, quæ irrevocabili erat etiam ante quam Balleona illam acceptaret, Cyriac. latissimè corr. 322, n. 8, & seqq. corr. 425, n. 22, & seqq. Laderch. consil. 76, n. 1. Ruin. consil. 119. sub. num. 8, consil. 126. sub num. 10, consil. 172, n. 16, lib. 1. Ofasc. decis. 33, sub n. 12. Rota in Romana census 25. Junii 1640, §. tertio quod dicitur coram me.

Non obstat quod stante errore calculi exhibiti eo quod debitum Corsiorum ponitur partita scut. 153, quæ includitur in praecedenti scut. 1857, necnon alia partita scut. 1100, pro totidem quæ

f 2 Maffeus